EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 9.2.2011
KOM(2011) 47 v konečnom znení

# OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

## Druhá správa o vykonávaní a fungovaní režimu malého pohraničného styku zavedeného nariadením (ES) č. 1931/2006

**OZNÁMENIE KOMISIE**
**EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE**

# Druhá správa o vykonávaní a fungovaní režimu malého pohraničného styku zavedeného nariadením (ES) č. 1931/2006

## 1. ÚVOD

Na základe nariadenia z roku 2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá malého pohraničného styku na vonkajších pozemných hraniciach členských štátov[1], je možné udeliť osobám žijúcim v pohraničnej oblasti výnimku zo všeobecných pravidiel týkajúcich sa hraničných kontrol, ktoré sú stanovené v Kódexe schengenských hraníc. Cieľom je predísť vytvoreniu prekážok obchodu, sociálnej a kultúrnej výmeny alebo regionálnej spolupráce so susednými krajinami. Toto nariadenie umožňuje členským štátom uzatvoriť so susednými krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ, dvojstranné dohody pod podmienkou, že tieto dohody sú v úplnom súlade s parametrami stanovenými v tomto nariadení.

Vo svojej prvej správe o fungovaní režimu malého pohraničného styku (ďalej len „MPS“)[2] Komisia uviedla, že *„Komplexnejšie informácie sa postupne sprístupnia po tom, ako sa v praxi bude vykonávať stále viac dohôd. Komisia je pripravená predložiť Európskemu parlamentu a Rade novú správu o vykonávaní a fungovaní režimu malého pohraničného styku v druhej polovici roka 2010.“*

Komisia požiadala členské štáty o informácie o uplatňovaní a účinkoch režimu malého pohraničného styku. Táto druhá správa bola vypracovaná na základe odpovedí, ktoré poskytlo osemnásť členských štátov. Šesť členských štátov (NL, IT, CZ, EL, CY a BG ) neodpovedalo. Členské štáty, ktoré nemajú vonkajšie pozemné hranice, alebo ktoré nemajú v úmysle uzatvoriť dohody o MPS, nepredložili k vykonávaniu a fungovaniu režimu MPS žiadne všeobecné pripomienky.

## 2. KONZULTÁCIE NA ZÁKLADE ČLÁNKU 13 NARIADENIA O MPS

Táto časť obsahuje informácie o aktuálnom vývoji situácie v oblasti dvojstranných dohôd od predloženia prvej správy v júli 2009.

### 2.1. Platné dohody

Od prijatia nariadenia vstúpili do platnosti štyri dohody o MPS: medzi Maďarskom a Ukrajinou v januári 2008, Slovenskom a Ukrajinou v septembri 2008, Poľskom a Ukrajinou v júli 2009 a Rumunskom a Moldavskom v októbri 2010. Dohoda medzi Rumunskom a Moldavskom je ako jediná v úplnom súlade s nariadením o MPS. Ostatné dohody majú buď pohraničnú oblasť, ktorá presahuje vymedzenie uvedené v nariadení (HU-UA, v menšom

[1] Nariadenie ES č. 1931/2006 z 20. decembra 2006, Ú. v. EÚ L 29, 3.2.2007, s. 3.
[2] KOM(2009) 383 v konečnom znení z 24. júla 2009.

rozsahu aj SK-UA), alebo obsahujú požiadavku týkajúcu sa cestovného zdravotného poistenia, čo je v rozpore s nariadením (PL-UA).

Okrem toho Slovinsko a Chorvátsko uplatňujú dvojstrannú dohodu o spolupráci v oblasti malého pohraničného styku z roku 2001, ktorá je nezlučiteľná s týmto nariadením vo viacerých dôležitých aspektoch[3]. Komisia opakovane žiadala Slovinsko, aby zmenilo a doplnilo túto dohodu tak, aby bola v súlade s týmto nariadením. Komisii však neboli predložené žiadne informácie o takejto zmene a doplnení ani harmonogram plánovaných zmien a doplnení.

Platnosť dohody o MPS medzi Rakúskom a Lichtenštajnskom sa skončí, keďže Lichtenštajnsko sa má stať súčasťou schengenského priestoru.

## 2.2. Dohody, ktoré čoskoro nadobudnú platnosť

- Poľsko – Bielorusko

Komisia bola oslovená v súvislosti s návrhom dohody a poukázala na to, že cestovné zdravotné poistenie vyžadované v prípade prekročenia hraníc nie je zlučiteľné s nariadením. Komisii nebola predložená žiadna mapa bieloruskej pohraničnej oblasti, a preto nebolo možné posúdiť, či je táto oblasť v súlade s nariadením. Návrh dohody nebol zmenený a doplnený. Poľsko a Bielorusko podpísali túto dohodu 12. februára 2010. Procesy ratifikácie dohody v oboch krajinách prebiehajú. Očakáva sa, že dohoda nadobudne platnosť začiatkom roku 2011.

- Lotyšsko – Bielorusko

V auguste 2009 bol Komisii na účely konzultácie predložený návrh dohody medzi Lotyšskom a Bieloruskom. Komisia zistila, že tento návrh je nezlučiteľný s nariadením v dvoch aspektoch: prvým je požiadavka mať cestovné zdravotné poistenie, druhým je chýbajúca povinnosť preukázať trvalý pobyt v pohraničnej oblasti a uviesť oprávnené dôvody na časté prekračovanie hranice. V decembri 2010 Lotyšsko informovalo Komisiu, že dohoda bola podpísaná 23. augusta 2010 a že Lotyšsko ju ratifikovalo v októbri 2010. Návrh dohody nebol zmenený a doplnený.

- Litva – Bielorusko

Komisia bola oslovená v súvislosti s návrhom dohody a dospela k záveru, že dohoda je v súlade s nariadením. Litva a Bielorusko podpísali dohodu o MPS 20. októbra 2010. V oboch krajinách prebiehajú procesy ratifikácie. Očakáva sa, že dohoda nadobudne platnosť v roku 2011.

- Nórsko – Ruská federácia

Komisia bola oslovená v súvislosti s návrhom dohody a usúdila, že dohoda je v súlade s nariadením. Nórsko a Ruská federácia podpísali dohodu o MPS 2. novembra 2010. V oboch krajinách prebiehajú procesy ratifikácie. Očakáva sa, že dohoda nadobudne platnosť v roku 2011.

---

[3] Podrobnosti sú k dispozícii v prvej správe o fungovaní režimu malého pohraničného styku, KOM (2009) 383, s. 6-7.

## 2.3. Ďalšie konzultácie

Komisia bola oslovená v súvislosti s návrhom dohôd medzi Lotyšskom a Ruskou federáciou, Litvou a Ruskou federáciou a medzi Rumunskom a Ukrajinou. Komisia dospela k záveru, že tieto dohody sú zlučiteľné s nariadením. K podpisu dohôd zatiaľ nedošlo.

V októbri 2008 predložila Komisia pripomienky k návrhom dohôd medzi Bulharskom a Srbskom a Bulharskom a Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko, ďalej však v súvislosti s týmito návrhmi nebola konzultovaná.

# 3. FUNGOVANIE REŽIMU MPS V PRAXI

## 3.1. Zjednodušujúce opatrenia, ktoré členské štáty využívajú v dvojstranných dohodách

Komisia vo svojej prvej správe konštatovala, že v dohodách o MPS sa stanovujú prísnejšie podmienky ako tie, ktoré sú stanovené v nariadení o MPS. Zároveň zistila, že v žiadnej dohode, ktorá nadobudla platnosť alebo bola podpísaná, sa nevyužívajú zjednodušujúce opatrenia v plnej miere. Táto situácia sa odvtedy nijako nezmenila.

Obmedzenia sa týkajú najmä dĺžky pobytu osôb v EÚ. Zatiaľ čo v nariadení sa povoľuje pobyt v členskom štáte v maximálnej dĺžke tri mesiace v rámci určitého obdobia, určité návrhy dohôd alebo dohody obmedzujú maximálnu dĺžku pobytu na 15 dní v rámci určitého obdobia, alebo na 90 dní v rámci obdobia trvajúceho 180 dní. V troch dohodách sa vyžaduje, aby mali osoby oprávnený pobyt v pohraničnej oblasti v dĺžke troch rokov, ostatné dohody vyžadujú oprávnený pobyt v dĺžke jedného roka v súlade s nariadením. Okrem toho sa povolenia o MPS nevydávajú bezplatne, ako sa povoľuje v nariadení, ale za poplatok vo výške od 20 do 35 eur.

## 3.2. Využívanie dvojstranných dohôd zo strany obyvateľov pohraničných oblastí

S cieľom získať prehľad o tom, ako občania využívajú dohody o malom pohraničnom styku, požiadala Komisia členské štáty o predloženie informácií o počte vydaných povolení v pomere k celkovému počtu oprávneného obyvateľstva, o počte zamietnutých žiadostí a dôvodoch zamietnutia, o dĺžke pobytu a o počte zneužití/odňatí povolení.

### *3.2.1. Počet vydaných povolení*

| | *Počet povolení* | *Obdobie*[4] | *Celkový počet oprávneného obyvateľstva* | *Počet vydaných povolení v porovnaní s počtom oprávneného obyvateľstva* |
|---|---|---|---|---|
| *Maďarsko* | 58 055 | 1/2008- 5/2010 | 400 000 – 450 000 | približne 13 % |
| *Poľsko* | 31 652 | 7/2009– 3/2010 | 1,2 milióna | približne 2,7 % |

[4] Obdobia sa líšia z dôvodu rozdielneho dátumu nadobudnutia platnosti dohôd.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| *Slovensko* | 1 106 | 9/2008 -6/2010 | 415 000 | približne 0,3 % |
| *Rumunsko* | 20 308 | 10/2010-12/2010 | 1,2 milióna | približne 2 % |
| *Slovinsko* | v súčasnosti je platných 15 623 pohraničných cestovných pasov | | 250 000 | približne 6,2 % |

Dohody vo veľkej miere využívajú ľudia žijúci v pohraničných oblastiach Rumunska z dôvodu silných väzieb medzi Rumunskom a Moldavskom a Rumunskom a Maďarskom, pretože väčšina týchto ľudí patrí k maďarskej menšine a má silné väzby s Maďarskom. Ľudia žijúci blízko slovinských a poľských hraníc využívajú povolenia na MPS v menšej miere a ľudia žijúci blízko slovenských hraníc ich využívajú najmenej.

*3.2.2. Zamietnuté žiadosti*

**Maďarsko** zamietlo v období od decembra 2007 do mája 2010 838 žiadostí výhradne na základe zápisov SIS alebo zákazov vstupu do krajiny a pobytu v krajine. **Poľsko** zamietlo v období od júla 2009 do marca 2010 272 žiadostí, najmä na základe zápisov SIS, ale aj preto, že žiadateľ mal ešte platné povolenie. **Slovensko** zamietlo v období od septembra 2008 do júna 2010 169 žiadostí, najmä preto, že žiadatelia neuviedli oprávnené ekonomické dôvody častého prekračovania hraníc, ako sa vyžaduje v dohode. **Rumunsko** zamietlo v období od októbra do decembra 2010 972 žiadostí, najmä preto, že žiadatelia neuviedli oprávnené ekonomické dôvody častého prekračovania hraníc, alebo predstavovali potenciálne riziko týkajúce sa nelegálneho prisťahovalectva.

Percento zamietnutých žiadostí sa teda pohybuje v rozmedzí od 13 % (SK), 4,7 % (RO), 1,4 % (HU) až do 0,85 % (PL). Je teda možné konštatovať, že je relatívne vysoké v prípade Slovenska, nízke v Rumunsku a veľmi nízke v ostatných dvoch členských štátoch. Hlavnými dôvodmi zamietnutia žiadosti sú zápisy SIS alebo neschopnosť žiadateľov uviesť oprávnené dôvody častého prekračovania hranice.

**Slovinsko** informovalo Komisiu, že žiadosti formálne nezamieta, pretože žiadatelia stiahnu svoju žiadosť po tom, ako sú informovaní, že nespĺňajú nevyhnutné podmienky.

*3.2.3. Dĺžka pobytu a počet prekročení hranice*

Na základe nariadenia o MPS je maximálna povolená dĺžka nepretržitého pobytu 3 mesiace. Keďže toto ustanovenie bolo predmetom diskusie počas rokovaní v roku 2006, Komisia mala záujem o informácie o dĺžke pobytu držiteľov povolenia na MPS v jednotlivých krajinách. Keďže na základe nariadenia o MPS sú držitelia povolenia na MPS zároveň oslobodení od povinnosti označovania cestovného dokladu pečiatkou, nebolo možné získať tieto informácie porovnaním vstupných a výstupných pečiatok.

Aby bolo možné overiť, či držitelia povolení na MPS dodržiavajú pravidlo obmedzujúce dĺžku pobytu na tri mesiace, využívajú Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Rumunsko vnútroštátne systémy týkajúce sa vstupu a výstupu, prostredníctvom ktorých majú možnosť

zistiť dĺžku pobytu. Tieto členské štáty preto mohli predložiť užitočné informácie o počte prekročení hranice a priemernej dĺžke pobytu.

**Maďarsko** nemá k dispozícii podrobnosti o počte prekročení hranice, ale uviedlo, že povolenia sa v praxi využívajú každodenne alebo každý druhý deň a priemerná dĺžka pobytu predstavuje jeden deň. V období od júla 2009 do februára 2010 zaznamenalo Maďarsko približne 1 550 000 prekročení hranice na základe povolenia na MPS. Pokiaľ ide o súhrnnú dĺžku pobytu v období do šiestich mesiacov od prvého vstupu, dĺžka pobytu držiteľov povolení na MPS predstavuje takmer vždy najviac tri mesiace.

**Poľsko** zaznamenalo v období od júla 2009 do apríla 2010 883 696 prekročení hranice na základe povolenia na MPS, pričom tento počet má rastúcu tendenciu. Priemerný počet návštev Poľska pripadajúci na jedno povolenie na MPS je 20,4 a priemerná dĺžka pobytu predstavuje šesť hodín.

**Slovensko** oznámilo, že dĺžka pobytu držiteľov povolenia na MPS predstavuje zvyčajne jeden až dva dni.

**Rumunsko** neposkytlo informácie o dĺžke pobytu a počte uskutočnených prekročení hraníc.

**Slovinsko** nemá k dispozícii presné údaje týkajúce sa frekvencie prekročení hranice na základe povolenia na MPS. Držitelia povolenia na MPS majú povolený pobyt vo vymedzenej pohraničnej oblasti v dĺžke trvania najviac sedem po sebe nasledujúcich dní, ale väčšina z nich sa vracia naspäť v rovnaký alebo nasledujúci deň.

Z vyššie uvedených informácií jasne vyplýva, že držitelia povolenia na MPS prekračujú príslušné hranice pravidelne a dĺžka ich jedného pobytu predstavuje len niekoľko hodín, resp. jeden až dva dni. Režim MPS, v prípade, že sa vykonáva, teda spĺňa svoj účel, ktorým je umožniť cezhraničnú výmenu a spoluprácu a skutočne uľahčuje život ľuďom žijúcim v pohraničných oblastiach.

*3.2.4. Prípady zneužitia a odňatia povolenia*

**Maďarsko** udelilo pokutu 16 štátnym príslušníkom Ukrajiny, ktorí prekročili povolenú dĺžku pobytu v období od januára do apríla 2010, a zamietlo vstup v 1231 prípadoch, pretože príslušné osoby už absolvovali v krajine trojmesačný pobyt v rámci šesťmesačného obdobia. Dve povolenia boli odňaté v roku 2009 a štyri povolenia počas prvých piatich mesiacov roku 2010. Okrem toho bolo 18 povolení označených za neplatné, pretože držiteľom bol udelený zákaz vstupu do Maďarska a pobytu na jeho území po tom, ako bolo povolenie vydané.

**Poľsko** odhalilo 15 prípadov zneužitia povolenia v období od júla 2009 do apríla 2010. Týkali sa deviatich osôb, ktoré sa zdržiavali mimo oblasti MPS, piatich osôb, ktorých pobyt pokračoval po uplynutí obdobia, na ktoré sa vzťahovalo povolenie, a jedného prípadu nezákonnej účasti na hospodárskych činnostiach v Poľsku. Tieto prípady zneužitia viedli k prijatiu rozhodnutí, na základe ktorých bolo týmto osobám nariadené opustiť Poľsko a boli im odňaté povolenia na MPS. Od júla 2009 do marca 2010 bolo prijatých 39 rozhodnutí o odňatí povolenia na MPS, čo predstavuje 1 % z celkového počtu povolení vydaných v tom období.

**Slovensko** odhalilo jeden prípad zneužitia povolenia v období od septembra 2008 do júna 2010. Tento prípad viedol k vyhosteniu danej osoby. Počas tohto obdobia bolo odňatých 11 povolení.

**Slovinsko** odhalilo v roku 2009 11 prípadov zneužitia povolenia na MPS, ktoré zahŕňali pašovanie, nelegálne prisťahovalectvo a pobyty mimo vymedzenej pohraničnej oblasti. Pokuty sa udeľujú na základe vnútroštátnych právnych predpisov a zahŕňajú dočasné odňatie povolenia.

**Rakúsko** odhalilo jeden prípad zneužitia povolenia na MPS vydaného na Slovensku štátnemu príslušníkovi Ukrajiny. Okrem toho odhalili rakúski úradníci, ktorí sa zúčastňujú na spoločných operáciách, niekoľko prípadov zneužitia povolenia (prekročenie povolenej dĺžky pobytu) zo strany štátnych príslušníkov Ukrajiny s povoleniami na MPS vydanými v Maďarsku. Ostatné členské štáty[5] nezaznamenali žiadne prípady zneužitia.

**Slovensko** zároveň oznámilo, že odhalilo štátnych príslušníkov z Ukrajiny s povoleniami na MPS z viacerých členských štátov, ktoré využívajú na prekračovanie určitých vnútorných hraníc (HU-SK, PL-SK). Slovensko podniklo opatrenia s cieľom postihnúť takéto konanie. Komisia zastáva názor, že takéto vnútorné prekročenia hranice nepredstavujú porušenie podmienok režimu MPS, ak sa príslušné osoby zdržiavajú v rámci vymedzenej pohraničnej oblasti.

**Rumunsko** zaznamenalo 27 prípadov zneužitia v období od októbra do decembra 2010. 22 povolení bolo odňatých a bolo vydaných päť rozhodnutí o návrate osoby.

Vychádzajúc z uvedených údajov dospela Komisia k záveru, že pri praktickom vykonávaní dohôd o MPS prichádza k relatívne nízkemu počtu prípadov zneužitia. Neexistuje najmä žiadny dôkaz o tom, že držitelia povolenia na MPS by systematicky cestovali do iných členských krajín a porušovali tak pravidlá tohto režimu.

## 4. OSOBITNÉ OTÁZKY VYPLÝVAJÚCE Z PRESKÚMANIA PREDCHÁDZAJÚCEJ SPRÁVY

### 4.1. Vymedzenie pohraničnej oblasti

#### *4.1.1. Všeobecné ustanovenia*

Poľsko[6] vyzýva na zmenu spôsobu, akým sa v nariadení vymedzuje pohraničná oblasť[7]. Poľsko sa domnieva, že súčasné vymedzenie vedie k rozdeleniu ucelených oblastí a vyčleňuje politické a hospodárske centrá.

Vymedzenie oprávnenej pohraničnej oblasti patrilo k najzložitejším bodom diskusie o návrhu nariadenia o malom pohraničnom styku v roku 2006. Hoci je naozaj potrebné zjednodušiť cezhraničný pohyb, je dôležité zároveň zohľadniť bezpečnostné požiadavky celého schengenského priestoru, keďže režim MPS predstavuje výnimku zo všeobecných pravidiel pre prekračovanie vonkajších hraníc.

---

5 BE, CH, DE, EE, ES, FR, LT, LV, MT, NO, PT a SE.

6 Naposledy prostredníctvom listov ministra zahraničných vecí Sikorskeho a ministra vnútra a správy Millera, zaslaných členským štátom a Komisii v septembri 2010.

7 V článku 3 ods. 2 nariadenia sa uvádza: „pohraničná oblasť“ je oblasť, ktorá nepresahuje 30 kilometrov od hranice. Dotknuté štáty určia vo svojich dvojstranných dohodách, uvedených v článku 13, miestne administratívne jednotky, ktoré sa považujú za pohraničnú oblasť. Ak sa nachádza časť akejkoľvek takejto administratívnej jednotky vo vzdialenosti viac ako 30 kilometrov, no nie viac ako 50 kilometrov od hranice, považuje sa napriek tomu za súčasť pohraničnej oblasti;“.

Komisia naznačila, že je ochotná diskutovať o tom, či je vymedzenie pohraničnej oblasti dostatočne flexibilné. Medzi členskými štátmi však nedošlo k žiadnej takejto diskusii a žiadny členský štát okrem Poľska nepožiadal o zmenu vymedzenia pohraničnej oblasti vo svojej odpovedi na dotazník, ktorý bol predložený v súvislosti s touto správou. Jeden členský štát dokonca zastáva názor, že toto vymedzenie by sa nemalo meniť a dopĺňať a Komisia by mala ostražito sledovať, či sú dvojstranné dohody v súlade s nariadením, najmä pokiaľ ide o vymedzenie pohraničnej oblasti.

Komisia preto dospela k záveru, že súčasné vymedzenie pohraničnej oblasti (ako oblasti vo vzdialenosti 30 km od hranice, ktorá môže byť vo výnimočných prípadoch rozšírená na 50 km), predstavuje rozumný kompromis.

*4.1.2. Oblasť Kaliningradu*

Oblasť Kaliningradu, ktorá je časťou Ruskej federácie, sa stala enklávou v rámci EÚ v dôsledku rozširovania EÚ v roku 2004. Táto oblasť má takmer jeden milión obyvateľov, z toho približne 430 000 žije v hlavnom meste Kaliningrad.

Poľsko[8] (nielen samostatne, ale aj spoločne s Ruskou federáciou[9]) nedávno vyzývalo na zmenu a doplnenie nariadenia o malom pohraničnom styku, ktoré by bolo „prispôsobené osobitnej situácii oblasti Kaliningradu“.

Poľsko sa domnieva, že prísne dodržiavanie pravidiel nariadenia by rozdelilo oblasť Kaliningradu na tri časti – na jednu časť by sa vzťahovala dohoda o malom pohraničnom styku s Poľskom, na ďalšiu dohoda s Litvou a na tretiu by sa nevzťahovala žiadna dohoda, keďže sa nachádza mimo pohraničnej oblasti. Poľsko preto vyzýva na zmenu a doplnenie nariadenia, ktoré by umožnilo začlenenie celej oblasti Kaliningradu.

Komisia upozorňuje členské štáty, že EÚ podnikla v uplynulých rokoch niekoľko konkrétnych iniciatív, ktoré preukazujú jej ochotu zjednodušiť pohyb obyvateľov Kaliningradu. Tieto iniciatívy zahŕňajú zjednodušený tranzitný doklad a zjednodušený železničný tranzitný doklad[10], ktoré uľahčili cestovanie medzi Kaliningradom a zvyškom Ruska, a tiež dohodu medzi EÚ a Ruskom o zjednodušení vízového režimu z roku 2007[11], ktorá zjednodušila vydávanie krátkodobých víz pre všetkých ruských štátnych príslušníkov cestujúcich do krajín schengenského priestoru. Komisia odporučila opätovné prerokovanie dohody o zjednodušení vízového režimu s cieľom zlepšiť spôsob, akým funguje, a zaviesť ďalšie zjednodušenia pre všetkých občanov vrátane obyvateľov Kaliningradu.

Vzhľadom na osobitné postavenie Kaliningradu sa však Komisia domnieva, že môžu existovať oprávnené dôvody na zmenu a doplnenie nariadenia o MPS tak, aby mohla byť celá oblasť Kaliningradu považovaná za pohraničnú oblasť. Predišlo by sa tak umelému rozdeleniu tejto oblasti, v dôsledku ktorého nemôžu niektorí obyvatelia využívať výhody, ktoré prináša zjednodušený režim malého pohraničného styku. Podporilo by sa tým aj prehĺbenie

---

8 Prostredníctvom listov ministra zahraničných vecí Sikorskeho a ministra vnútra a správy Millera, zaslaných členským štátom a Komisii v septembri 2010.

9 Vyhlásenie ministrov zahraničných vecí Poľska a Ruska, Sikorskeho a Lavrova, „o fungovaní pravidiel malého pohraničného styku v súvislosti s oblasťou Kaliningrad Ruskej federácie a susednými územiami patriacimi Poľsku“ zo 6. apríla 2010.

10 Nariadenie (ES) č. 693/2003 zo 14. apríla 2003, Ú. v. EÚ L 99, 17.4.2003, s. 8.

11 Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2007, s. 27.

regionálnej spolupráce. Komisia je otvorená diskusii o takejto zmene a doplnení s členskými štátmi a Európskym parlamentom.

Nateraz Komisia nabáda Poľsko a Ruskú federáciu, ako aj Litvu a Ruskú federáciu, aby uzatvorili dvojstranné dohody v súlade s podmienkami súčasného nariadenia, ktoré by ihneď zjednodušili pohyb obyvateľov Kaliningradu. Komisia dôrazne neodporúča, aby sa uzatvorili dohody, ktoré by nedodržiavali podmienky nariadenia.

### 4.2. Cestovné zdravotné poistenie

Od roku 2008 žiada Poľsko aj o zmenu a doplnenie nariadenia, na základe ktorého by sa vyžadovalo od držiteľov povolenia na MPS mať cestovné zdravotné poistenie. Všetky dohody, ktoré Poľsko doteraz uzatvorilo, skutočne obsahujú túto požiadavku. Poľsko sa obáva, že ak by sa cestovné zdravotné poistenie nevyžadovalo, držitelia povolenia na MPS by prekračovali hranice iba s cieľom využiť pohotovostnú lekársku starostlivosť.

Komisia vo svojej prvej správe o vykonávaní nariadenia uviedla, že požiadavka týkajúca sa cestovného zdravotného poistenia v dvojstranných dohodách by bola v rozpore s nariadením o MPS. V článku 4 ani v článku 9 tohto nariadenia sa neuvádza možnosť vyžadovať cestovné zdravotné poistenie. Tieto články sa zameriavajú na uľahčenie cestovania zjednodušením podmienok vstupu a podmienok na vydanie povolenia na MPS. V týchto článkoch sa najmä vylučuje povinnosť poskytovať dôkazy o prostriedkoch na živobytie. Okrem toho vízový kódex síce ukladá žiadateľom o víza povinnosť mať cestovné zdravotné poistenie, ale držitelia povolenia na MPS sú jednoznačne oslobodení od vízovej povinnosti. Navyše členské štáty, ktorých dohody o MPS (v súlade s nariadením) neobsahujú požiadavku týkajúcu sa cestovného zdravotného poistenia, neoznámili žiadny prípad, kedy držitelia povolenia na MPS bez cestovného zdravotného poistenia využili pohotovostnú lekársku starostlivosť počas svojho pobytu na ich území.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia naďalej zastáva názor, že je potrebné zvážiť iné riešenia, ako napríklad uzatvorenie dvojstrannej dohody medzi členskými štátmi a tretími krajinami o refundovaní všetkých vzniknutých nákladov na zdravotnú starostlivosť.

## 5. ZÁVER

Režim malého pohraničného styku funguje štyri roky a dosiaľ nadobudli platnosť iba štyri dohody o MPS, ktoré boli dojednané na základe nariadenia. Očakáva sa však, že v priebehu najbližších pár mesiacov nadobudnú platnosť ďalšie tri dohody – medzi Poľskom a Bieloruskom, Litvou a Bieloruskom a Nórskom a Ruskom. Z toho vyplýva, že príslušné krajiny považujú tento režim za užitočný na podporovanie cezhraničného obchodu, sociálnej a kultúrnej výmeny a regionálnej spolupráce.

Komisia na základe relatívne obmedzených informácií, ktoré má k dispozícii, dospela k záveru, že režim MPS v praxi funguje dobre, pretože výrazne uľahčuje život ľuďom žijúcim blízko vonkajších pozemných hraníc, pričom dosiaľ bolo preukázaných len málo prípadov zneužitia tohto režimu.

Komisia je preto presvedčená, že nariadenie o MPS udržiava správnu rovnováhu medzi výhodami a otázkami bezpečnosti schengenského priestoru ako takého. Komisia preto neuvažuje o zmene a doplnení nariadenia o MPS na účely nového vymedzenia pohraničnej oblasti alebo požiadavky týkajúcej sa cestovného zdravotného poistenia. Komisia preto žiada

členské štáty, ktoré uzatvorili dohody v rozpore s týmto nariadením, aby zmenili a doplnili tieto dohody v súlade s postupom ustanoveným v článku 13 tohto nariadenia. V prípade, že nedôjde k zmene a doplneniu týchto dohôd, bude Komisia nútená využiť svoju právomoc vyplývajúcu zo zmluvy s cieľom zabezpečiť súlad a správne vykonávanie právnych predpisov EÚ.

Pokiaľ ide o osobitný prípad Kaliningradu, Komisia podporuje zmenu a doplnenie nariadenia o malom pohraničnom styku tak, aby zahŕňalo celú oblasť Kaliningradu, pod podmienkou priaznivého záveru diskusie medzi členskými štátmi a Európskym parlamentom.